

STRATEGIA ROZWOJU GDAŃSKA 2030 PLUS
PODSUMOWANIE 6. WARSZTATU Z MIESZKAŃCAMI

Miejsce: Gdańsk Piecki-Migowo, XX Liceum Ogólnokształcące im. Zbigniewa Herberta, ul. Dobrowolskiego 6, Gdańsk

Data: 09/10/13

Godzina: 17:00-19:30

Moderator: Piotr Wołkowiński

Liczba uczestników: 14

W tym:

Kobiet: 7

Mężczyzn: 7

PRZEBIEG SPOTKANIA

Założenia do dokumentu Strategii Rozwoju Gdańska 2030 Plus powstają we współpracy z różnorodnymi środowiskami opiniotwórczymi, w tym przede wszystkim z mieszkańcami - ekspertami w dziedzinach życia dnia codziennego. Spotkanie w dzielnicy Piecki-Migowo było szóstym z cyklu spotkań z mieszkańcami i radnymi jednostek pomocniczych.

Warsztaty składały się z dwóch części. W części wstępnej, uczestnicy spotkania wspólnie określali najważniejsze bolączki i potrzeby swojej dzielnicy, jak i całego miasta. Następnie w podgrupach dyskutowali o sposobach, w jakie powinien zostać zmieniony obecny stan rzeczy poprzez wskazanie zagadnień inspirujących do refleksji nad pożądanymi kierunkami zmian warunków funkcjonowania miasta w następujących obszarach: *Miasto edukacji, Miasto kultury, Nowoczesne miasto informacji, Miasto bezpieczne, Mieszkalnictwo, Miasto łatwej mobilności, Współdziałanie na rzecz Gdańska, Miasto o wysokiej jakości życia, Miasto portowe i innowacji technologicznych, Miasto zdrowych ludzi, Miasto dobry start w życie.*

Niniejsze podsumowanie zawiera refleksje dotyczące wizji mieszkańców oraz ich oczekiwania wobec Gdańska w 2030 roku.

Wszystkie zebrane kwestie i przedstawione komentarze odzwierciedlają postrzeganie miasta z perspektywy mieszkańców, którzy uczestniczyli w warsztatach.

KWESTIE BIEŻĄCE ZGŁOSZONE PRZEZ MIESZKANCÓW W PIERWSZEJ CZĘŚCI SPOTKANIA

Słowo/pojęcie	Komentarz
Śmieci	Idea organizowania wystawek rzeczy zbędnych, wzorowana na innych krajach, w celu zmniejszenia ilości śmieci. Idea - na wzór Zurychu - usuwania śmieci z miasta z ustaleniem konkretnych, uzgodnionych z mieszkańcami godzin ich wywozu.
Wyrównanie szans dzielnic	Konieczność zrównoważenia rozwoju infrastrukturalnego w dzielnicach. Przeinwestowanie w dzielnicach nadmorskich i niedoinwestowanie w pozostałych. Brak połączeń komunikacji miejskiej powoduje natężenie ruchu samochodowego i w efekcie prowadzi do powstawania korków. Konieczność rozwoju komunikacji tramwajowej.
Weryfikacja skuteczności pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie	Potrzeby osób znajdujących się w niedostatku i potrzebujących doraźnej pomocy (np. żywnościowej) nie są realizowane w sposób zadowalający. Konieczność weryfikacji skuteczności działań MOPR-u, który zamiast realnie wspomagać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, podejmuje jedynie krótkoterminowe działania. Przykładem drugiej tendencji jest groźenie odebrania dzieci i umieszczenia ich w placówce opiekuńczej, z powodu braku możliwości finansowych do sprawowania należytej opieki.
Nowe miejsca spotkań	Tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców sprzyjających integracji i wymianie idei.
Jakość służby zdrowia	Znaczna poprawa dostępności do usług medycznych, w tym przede wszystkim wizyt u specjalisty (zbyt długi czas oczekiwania na wizytę).
Relacja urzędnik - mieszkaniec	Urzędnik powinien być dla mieszkańców, a nie odwrotnie. Tymczasem przepisy biorą górę (za przykład podano opinie mieszkańców Brzeźna w kwestii planu budowy wysokich budynków; stanowisko mieszkańców nie zostało uwzględnione, uznano raczej dewelopera). Mieszkańcy chcą współdecydować o przestrzeni. Należy dobrze wyważyć interesy wspólne, a nie indywidualne. Dla przykładu: trzeba pytać, czy w ogóle budować nowy kościół, a nie pytać czy ma być wysoki, czy niski. Mieszkańcy czują się lekceważeni przez Miasto przez brak uzasadnienia podejmowanych decyzji. Z jednej strony chcą partycypować w projektach zagospodarowania miasta, ale widzą również problem braku propozycji rozwiązań ze strony mieszkańców. Gdańsk przyjazny mieszkańcom zastąpiono miastem rządzone przez przepisy i kontrole, a przecież urzędnik może być w relacjach z klientem postacią pozytywną.
Brak pracy i żłobków	Wiele osób wyjeżdża za granicę z powodu bezrobocia w kraju. Brakuje też miejsc w żłobkach i przedszkolach, co utrudnia młodym rodzicom podjęcie pracy.
Europejska Konwencja Praw Człowieka	Europejska Konwencja Praw Człowieka nie jest respektowana.
Transport do filharmonii	Filharmonia Bałtycka jest znajduje się w miejscu dość trudno dostępnym o oddalonym od przystanków komunikacji miejskiej - sugestia można uruchomienia transportu publicznego z Dworca Głównego, tak aby ułatwić dojazd i uczestnictwo w kulturze osobom niezmotywowanym.

KWESTIE STRATEGICZNE

PORUSZANE ZAGADNIENIA

SYNTEZA WYPOWIEDZI MIESZKANCÓW

MIASTO KULTURY I SZTUKI	
1. Turystyka	Konieczność promowania atrakcji turystycznych nie tylko tych w obrębie Głównego Miasta (np. Dolne Miasto, fortyfikacje, Biskupia Górka, Trójmiejski Park Krajobrazowy, punkty widokowe, latarnia morska, wieże kościołów itd.). Idea wydania przewodnika, rodzaju kompendium wiedzy o Gdańsku, zawierającego informacje historyczne, gospodarcze, podstawowe dane statystyczne, żeby każdy kto zechce mógł być przewodnikiem - informatorem dla turystów.
2. Powszechność korzystania i tworzenia kultury	Cykliczna organizacja imprez kulturalnych - nie tylko tych na większą skalę, ale również w dzielnicach i na osiedlach (nie wyłącznie w rejonie Głównego i Starego Miasta). Skuteczna zachęta mieszkańców do uczestnictwa w działaniach kulturalnych, poprzez ideę kultury włączającej odbiorców. Zwiększenie liczby mniejszych, kameralnych imprez. Dążenie do zmian myślenia o sztuce i kulturze.
3. Miejsca kultury	Idea stworzenia (na wzór PPNT-u) parku kultury, jako inkubatora rozwoju kultury i sztuki.
MIASTO EDUKACJI	
1. Edukowanie celem wzmocnienia postaw społecznych	Budowa społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnianie postaw społecznych. Edukacja nie może być uzależniona od opłacalności działań, ale ma przede wszystkim rozwijać i uczyć.
2. Dobre warunki dla edukacji	- modernizacja infrastruktury oświatowej (remonty szkół, budowa boisk, sal gimnastycznych, cyfryzacja). Istotne jest również doszkadzanie nauczycieli.
3. Łatwy dostęp do żłobków i przedszkoli	- dostępność miejsc w żłobkach i przedszkolach (uproszczenie procedur przyjęcia dziecka, zwiększenie liczby miejsc i placówek, obniżenie opłat). Dostęp do oświaty w całym mieście.
MIASTO ZDROWYCH LUDZI	
1. Przede wszystkim profilaktyka	- promowanie postaw prozdrowotnych u dzieci i młodzieży; - zwiększenie dostępności do profilaktyki prozdrowotnej.
2. Zielona przestrzeń zdrowia	- rewitalizacja i urozmaicanie jakościowe terenów zielonych. Idea otoczenia Gdańska siecią parków, tak aby na dojście do któregoś z nich z każdego punktu w mieście zajęło maksymalnie 15 minut.
3. Konkretny problem ze zdrowiem	- konieczność wprowadzenia ułatwień w profilaktyce stomatologicznej, poprzez ponowne otwieranie w szkołach gabinetów dentystycznych. Idea wprowadzenia do szkół pogadanek na temat depresji, szczególnie tzw. depresji maskowanej, jako choroby będącej stygmatem XXI wieku.
MIASTO ŁATWEJ MOBILNOŚCI	
1. Administracja bliżej człowieka	- tworzenia internetowych urzędów, co umożliwi załatwianie wielu spraw bez wychodzenia z domu. Decentralizacja urzędów; - lokalizowanie urzędów, przedszkoli i szkół w strefach pozwalających na dotarcie do nich pieszo, co ograniczy ruch samochodowy; - wyprowadzenie urzędów ze Śródmieścia, co zmniejszy problem z parkowaniem w centrum miasta.
2. Jedna aglomeracja - jeden system	- ujednoczenie systemu opłat za korzystanie z komunikacji miejskiej i podmiejskiej, poprzez stworzenie jednego biletu, wykorzystywanego w SKM-ie, ZTM-ie, autobusach i tramwajach, na terenie Trójmiasta i gmin ościennych.
3. Człowiek też się porusza	- wyznaczanie stref ograniczonego ruchu i stref bez samochodu. Konieczność wyznaczenia stref wyłącznie dla pieszych; lepsze przemyślenia lokalizacji parkingów podziemnych; - poprawa jakości transportu dla osób niepełnosprawnych i dostosowanie środków komunikacji miejskiej do ich potrzeb.
MIASTO O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA	
1. Być człowiekiem	- większe otwarcie się urzędników na potrzeby ludzi. Aktualnie obowiązuje twierdzenie, że ustawy i przepisy w zbyt znacznym stopniu determinują pracę urzędników.
MIASTO DOBRZY START W ŻYCIU	
1. Dobra jakość usług publicznych	- większa dostępność do miejsc w żłobkach i przedszkolach; - zwiększenie aktywności domów kultury; wzbogacona oferta edukacyjno-rozrywkowa dla dzieci i młodzieży; - integracja młodzieży z trudnych środowisk; organizowanie ogólnodostępnych (niezależnie od statusu majątkowego) zajęć pozalekcyjnych oraz kółek zainteresowań dla młodzieży; - większa dostępność do użytkowania obiektów sportowych, takich jak osiedlowe hale sportowe i boiska.
2. Dobra praca to podstawa	- wypracowanie unormowań prawnych chroniących i wspierających lokalną przedsiębiorczość oraz małe i średnie przedsiębiorstwa. Promowanie drobnej

	<p>przedsiębiorczości poprzez wydłużenie okresów ochronnych; - współpraca uczelni z biznesem (możliwość realizacji praktyk zawodowych); skuteczna komunikacja między tymi środowiskami.</p>
MIASTO PORTOWE I INNOWACJI TECHNOLOGICZNYCH	
1. Rozwój	- rozwój żeglugi morskiej i śródlądowej, zwłaszcza pasażerskiej.
2. Współpraca	- współpraca z uczelniami - wsparcie studentów; Współpraca Portu morskiego Gdańsk i Pomorskiego Parku Naukowo Technologicznego; - współpraca biznesu z oświatą (parki naukowo-technologiczne i szkoły).
3. Nowe przestrzenie	- <i>hackerspace</i> , jako miejsca obsługiwane przez społeczność; miejsca, gdzie ludzie mogą się spotkać, nawiązać kontakty i pracować nad swoimi projektami.
WSPÓLDZIAŁANIE NA RZECZ MIASTA	
1. Aktywność Radnych dzielnicowych	- Rady Dzielnic jako jednostki dysponujące budżetem wystarczającym nie tylko na działania własne, ale także na kampanie informacyjne dla mieszkańców, zlecenie ekspertyz.
2. Reprezentacje tematyczne	- współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi, jako jednostkami inicjującymi zmiany w kierunku społeczeństwa obywatelskiego.
3. Mieszkaniec też ekspert	- partycypacja mieszkańców poprzez podjęcie współpracy z Miastem polegającej na skorzystaniu z ich wiedzy eksperckiej, opiniowaniem i podzieleniem się doświadczeniami w zakresie rozwiązań w różnorodnych dziedzinach; - budowa wzorców zarządzania miastem, w których na pierwszym miejscu zaznaczać się będą potrzeby mieszkańców. Skuteczniejsza komunikacja z mieszkańcami zachęcająca do współdziałania rzecz miasta; - postawienie za cel, by przynajmniej 50% mieszkańców interesowało się tematami funkcjonowania miasta i angażowało się w działania służące dobru wspólnemu, miastu, lokalnej społeczności.
4. Trójmiejskość	- zacieśnienie współpracy między samorządami trójmiejskimi - poprzez wprowadzenie jednolitych biletów metropolitalnych, zintegrowany system odśnieżania, wspólne opracowywanie mapy ścieżek rowerowych.
MIESZKALNICTWO	
1. Co mnie przekona do mieszkania w Gdańsku?	- wypracowanie konkretnej koncepcji kreowania pozytywnego i przyjaznego wizerunku Gdańska. Dla przykładu: Berlin zaoferował artystom tanie lokale, co spowodowało zmianę wizerunkową oraz uatrakcyjniło ofertę zamieszkania; - aktywne formy zachęcania przedsiębiorców do inwestowania w Gdańsku; - zachęcanie do tworzenia wspólnot lokalnych opartych na więziach społecznych, zakładanych przede wszystkim na obrzeżach miasta; - stworzenie oferty mieszkań komunalnych niezależnej od sytuacji finansowej lokatora; - umożliwienie najmu mieszkania osobom, które przekraczają kryteria dochodowe (zwiększenie wpływów do kasy miejskiej i eliminacja szarej strefy).
DOMY SĄSIEDZKIE	
1. Miejsce dostępne	- reaktywowanie domów kultury, bądź inicjowanie powstawania domów sąsiedzkich, przede wszystkim w nowych dzielnicach miasta; - uatrakcyjnienie i rewitalizacja publicznych miejsc rekreacji i wypoczynku, takich jak: parki, boiska, place zabaw.
2. Zajęcie dla każdego	- aktywizacja osób starszych; - dbałość o podstawowe elementy rekreacyjne, jakimi są na przykład ławki w parkach czy na skwerach; - zwiększenie nakładów na bezpłatne, pozalekcyjne zajęcia dla młodzieży (zwłaszcza tej z trudnych środowisk).
GDAŃSK Z LUDZKĄ TWARZĄ	
1. Jakość informacji turystycznej	- promowania historii Wolnego Miasta Gdańska i promowania Gdańska jako miejsca przyjaznego dla turystów, nie tylko w czasie trwania sezonu letniego. - konieczność zbudowania portalu informacyjnego, przybliżającego szlaki turystyczne, mniej i bardziej znane atrakcje miejsca itp. Promocja informacji o dzielnicach, ich ofercie turystycznej, możliwościach spędzania czasu wolnego.
2. Pozytywne zachowania	- promocja zachowań prospołecznych w przestrzeni publicznej.
INFRASTRUKTURA	
1. Miejsca do aktywnego wypoczynku	- rozbudowa terenów zielonych i rekreacyjnych na etapie planowania przestrzennego; - budowa klubów i boisk sportowych na każdym osiedlu; - zwiększenie ilości basenów i rozmieszczenie ich na obszarze całego miasta; - tworzenie ogólnodostępnych, bezpłatnych siłowni i parków sportowych na otwartych przestrzeniach. Parki jako miejsca aktywnego odpoczynku i rekreacji, zlokalizowanego przy każdym osiedlu; - zwiększenie liczby toalet publicznych.

2. Możliwości transportu miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> -wprowadzenie usprawnień komunikacyjnych. Komunikacja miejska musi być szybka i sprawna. Koniecznością jest wprowadzanie linii specjalnych (na koncerty, imprezy kulturalne i sportowe). Niezbędne jest także przystosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych (autobusy, tramwaje, przystanki, szkoły, urzędy); - wprowadzenie do rozkładów jazdy czytelnej informacji o przystankach przesiadkowych; - umożliwienie przejazdu z Kiełpinka w kierunkach innych niż Dworzec Główny; - wprowadzenie komunikacji publicznej na obwodnicę trójmiejską; - dostosowanie systemu komunikacyjnego Gdańska do założeń <i>park&ride</i>, poprzez stworzenie wystarczającej liczby miejsc parkingowych w strategicznych punktach przesiadkowych oraz na obrzeżach miasta.
3. Dostępne urzędy	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności punktów obsługi mieszkańców w urzędach; więcej możliwości wykorzystania miejsc parkingowych w okolicach urzędów (wprowadzeni zasady rotacyjności); - stworzenie portalu informującego o różnych działaniach, planach miejskich, umożliwiającego streamingowe uczestniczenie w sesjach Rady Miasta Gdańska oraz Rad Dzielnic.

WNIOSKI PODSUMOWUJĄCE SPOTKANIE

Wyjątkowo treściwe i konkretne spotkanie, pokazujące spektrum możliwości zaangażowania mieszkańców. Podczas spotkania bardzo dużo mówiło się o infrastrukturze. Edukacja czy zasady współżycia społecznego były także bardzo ważnymi i szeroko omawianymi tematami. Definiując normy i zasady współżycia społecznego, mieszkańcy koncentrowali się nie tylko na wewnętrznych relacjach mieszkańców, ale także, a może nawet przede wszystkim - na współpracy z Urzędem Miejskim w Gdańsku, na odbiurokratyzowaniu urzędników, na wychowaniu młodzieży w odpowiednich standardach etycznych, obywatelskich i kulturowych oraz na wzmocnieniu roli organizacji pozarządowych (zauważając ich progresywne znaczenie).

Mieszkańcy, zdając sobie sprawę ze skali i tendencji migracyjnych i emigracyjnych, zastanawiali się nad tym, jakie czynniki mogłyby wpłynąć na decyzję pozostania w mieście i kraju. Uczestnicy spotkania rozważali również możliwość generowania czynników skłaniających do powrotu do Gdańska. Zasadniczą przesłanką do podjęcia takiej decyzji jest, zdaniem mieszkańców, przede wszystkim zapewnienie miejsc pracy, a także zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach.

Diagnoza ekspercka:

Atrakcyjna oferta dla młodych ludzi:

Gdańsk, jako stolica Pomorza, posiada potencjał w zakresie przyciągania do siebie młodych ludzi (szkoły, studia, możliwość zatrudnienia). Mieszkańcy dzielnicy Piecki-Migowo zastanawiali się nad kwestią, jakie warunki miasto by musiało spełnić, aby młodzi ludzie mogli i chcieli pozostać w mieście zamiast z niego emigrować. Według mieszkańców konieczne jest, aby miasto mogło zaoferować młodym ludziom dostęp do mieszkań, (również na wynajem), ale także odpowiadających możliwościom finansowym młodych małżeństw. Ponadto dostępności miejsc w żłobkach i przedszkolach, gwarancji pracy, wsparcia drobnej rodzinnej przedsiębiorczości oraz ciekawych propozycji zajęć w ramach czasu wolnego. Przyszłość Gdańska jest bezpośrednio zależna od oferty jaką może złożyć miasto młodemu gdańszczaninowi, by chciał tu pozostać. Jest to w znacznej mierze zależne od wizerunku miasta.

Trójmiejska współpraca:

Tożsamość mieszkańców Trójmiasta mogłaby się urzeczywistniać nie poprzez zażegnywanie nieporozumień i sporów, lecz przez zadbanie o większą spójność usług, na których mieszkańcom bardzo zależy (jeden bilet na wszystkie rodzaje transportu publicznego, wspólnie planowane i łączone ścieżki rowerowe czy też trójmiejski system odśnieżania dróg w okresie zimowym).

W chwilą gdy szala wpływów polityki Unii Europejskiej przechyla się od regionów w kierunku obszarów metropolitalnych, samorządy Trójmiasta mogłyby dać jasną wskazówkę zarówno swoim mieszkańcom, jak też innym, iż w codziennym życiu obszar ten daje sobie szansę na zaistnienie.

Kapitał ludzki:

Największym zasobem miasta Gdańska są jego mieszkańcy. Obywatele uważają się w wielu dziedzinach za ekspertów zdolnych do wspólnych rozmów z przedstawicielami gdańskiego magistratu. Gdańszczanie chcieliby także być informatorami i „przewodnikami turystycznymi” dla osób odwiedzających miasto. Z drugiej strony chcieliby budować społeczeństwo obywatelskie, tworzyć Domy Sąsiedzkie, reaktywować domy kultury i zapewnić każdemu możliwość wypoczynku w pięknym, zadbanym parku oddalonym niedaleko od domu.

Odpowiedzialna postawa, którą wykazali mieszkańcy dzielnicy Piecki-Migowo wskazuje na to, iż Urząd Miejski w Gdańsku ma wielu potencjalnych sprzymierzeńców wśród gdańszczanek i gdańszczan, którzy bardzo by chcieli współpracować, działając aktywnie zarówno na rzecz społecznego dobra. Niemniej wyczuwalne jest, iż czegoś tutaj brakuje. Moim zdaniem jest to brak zaufania, iż podejmowane wysiłki będą doceniane przez obie strony. Budowa zaufania jest zależna od poznania się, dzielenia się informacjami (które najczęściej muszą być także wspólnie omówione), wzajemnego poznania się oraz odczuwania radości ze wspólnego wypracowywania rozwiązań. Zbudowanie takich relacji wymaga czasu i spełnienia warunku uznania ich za priorytet przez obydwie strony - przez urzędników i mieszkańców. Wiele

doświadczeń międzynarodowych wskazuje na to, iż początki takiego procesu są trudne, lecz daje on po pewnym czasie zaskakujące owoce. Odwaga, aby zacząć, jest warunkiem podstawowym.

Relacja Urząd-mieszkańcy:

„Urzędnik powinien być dla mieszkańców, a przepisy biorą górę”. Według mieszkańców wzorce zarządzania miastem powinny się zmienić. Urzędnicy powinni w swoich działaniach bardziej wychodzić ku klientowi, być bardziej przyjaźnie i przychylnie nastawiony do obsługiwanych mieszkańców. Komunikacja pomiędzy urzędnikami a mieszkańcami jest utrudniona z powodu braku wzajemnego zrozumienia.

Nieczytelność dokumentów ustawowo-prawniczych jest bolączką wielu krajów. We Francji istnieją „publiczni pisarze”, którzy są finansowani ze źródeł publicznych w celu ułatwienia „kontaktu z biurokracją”. W Holandii wprowadzono niedawno przepis, iż danej decyzji samorządu musi towarzyszyć notatka pisana zrozumiałym dla laika językiem, tłumacząca zawartość formalnej decyzji. Proponuje się zatem przygotowanie urzędników do oferowania usług mieszkańcom na nowych zasadach, gdzie „back office” stanowią przepisy i ich zrozumienie, natomiast „front office” to miłe i uśmiechnięte osoby prezentujące otwartą postawę wobec kreatywnego mieszkańca, który może wnieść coś innowacyjnego do działania miasta. Należy z nim wtedy najpierw nawiązać dialog, a następnie wspólnie zająć się sprawą, z którą przychodzi. Tłumaczenie planów zagospodarowania miasta może się wydawać nieosiągalne, są jednak metody oparte na zdrowym rozsądku, które pozwalają przedstawić najbardziej skomplikowane koncepcje, tak aby stały się zrozumiałe dla każdego.

Sporządził: Piotr Wołkowiński